

Correctievoorschrift HAVO

2025

tijdvak 2

Nederlands

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Vanaf examenjaar 2016 wordt in de centrale examens Nederlands havo en vwo als gevolg van het besluit van de toenmalige staatssecretaris de correctheid van het taalgebruik getoetst bij alle antwoorden op open vragen. Voor de beoordeling gelden de volgende vakspecifieke regels:

- 1 De correctheid van het taalgebruik wordt getoetst bij alle antwoorden van de kandidaat op open vragen.
 - Onder incorrect taalgebruik moet worden verstaan: spelfouten (inclusief fouten in de werkwoordspelling) en fouten in de zinsbouw (inclusief verkeerde woordvolgordes en congruentiefouten).
 - De reikwijdte van vakspecifieke regel 1 wordt op twee manieren beperkt:
 - a Bij opgaven die kandidaten om een citaat uit de tekst vragen, dient de correctheid van het taalgebruik in het antwoord niet te worden beoordeeld.
 - b Bij open vragen die geen antwoord in een of meerdere volledige zinnen vereisen, wordt alleen de juistheid van de spelling van het antwoord beoordeeld en niet de grammaticaliteit van het antwoord.
 - Bij de beoordeling van de spelling dient uitgegaan te worden van de schrijfwijze volgens de *Leidraad bij de Woordenlijst Nederlandse Taal* (het *Groene Boekje*).
 - Zelfstandig gebruik van bijzinnen (als in: “Omdat ...”) dient niet fout te worden gerekend.
 - Voor incorrect taalgebruik worden maximaal vier scorepunten in mindering gebracht. Hierbij dient de volgende aftrekregeling te worden gehanteerd:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Deze aftrekregeling geldt onverkort voor alle kandidaten.
 - In afwijking van Algemene regel 5 geldt voor incorrect taalgebruik dat elke fout binnen een antwoord op een vraag wel afzonderlijk dient te worden aangerekend.
 - De fouten voor incorrect taalgebruik dienen los van de inhoudelijke beoordeling te worden geregistreerd en de daarbij behorende aftrekpunten dienen bij de laatste beoordelingscomponent uit het correctievoorschrift te worden genoteerd.
- 2 Het is kandidaten niet toegestaan telegramstijl te gebruiken of verkort te citeren bij vragen waarbij in volledige zinnen moet worden geantwoord. Voor een antwoord op deze vragen dat geheel in telegramstijl of als verkort citaat is weergegeven, dienen geen scorepunten te worden toegekend.
- 3 Voor alle open vragen met een maximumaantal woorden geldt: indien kandidaten een vraag herhalen alvorens zij tot een antwoord komen, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.
- 4 Wanneer een antwoord op een open vraag het maximumaantal woorden overschrijdt, worden alleen de woorden van het antwoord tot het toegestane maximum in de beoordeling betrokken met inachtneming van vakspecifieke regel 3. Spel- en taalfouten in de overschrijding van het maximumaantal woorden tellen dus niet mee.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend.

Aan het juiste antwoord op de overige meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Deel 1

Tekst 1 Dierenliefhebbers moeten eigenlijk geen huisdier nemen

1 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

(het bewijs) dat mensen een hond of kat/huisdier aanschaffen om (te proberen) de coronaverveling te verdrijven

Beoordeel de spelling.

2 C 1

3 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- (1) Huisdieren worden weliswaar (intens) liefgehad / vertroeteld / goed behandeld 1
- (2) maar zijn toch gevangen(en)/slaaf (gemaakt) / gedwongen tot levenslange verveling. 1

of

- (1) Huisdieren worden weliswaar gevangen(en)/slaaf (gemaakt) / gedwongen tot levenslange verveling 1
- (2) maar zijn toch (intens) geliefd / vertroeteld / goed behandeld. 1

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
4	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: (Anatomische drama's zijn) honden met een slechte lichaamsbouw / honden die misvormd zijn. <i>Opmerking</i> <i>Uit het antwoord moet blijken dat deze honden er fysiek anders uitzien / misvormd zijn.</i> Niet goed: een antwoord dat enkel bestaat uit de voorbeelden uit regels 65-68 (met platte neuzen, scheve pootjes, te krappe schedels en vachten die ze zelf niet kunnen schoonhouden) <i>Beoordeel de spelling.</i>	
5	A	1
6	maximumscore 2 1: verkeerde vergelijking 2: bespelen van het publiek 3: overdrijven van de voor- en nadelen indien drie drogredenen juist 2 indien twee drogredenen juist 1 indien minder dan twee drogredenen juist 0	
7	maximumscore 1 “(door generaties) opsluiting en fokkerij” (regels 61-62) Niet goed: “opsluiting en fokkerij zijn afgestompt” (regels 62-63)	
8	C	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

voordelen huisdierbezit voor het baasje	nadelen huisdierbezit voor het huisdier
(1) Huisdieren kunnen het lot van hun baas verlichten. <al gegeven>	(4) De dieren kunnen een dubieuze herkomst hebben. <al gegeven>
(2) (Huisdieren geven een) overzichtelijke verhouding.	(5) (De dieren) worden naar het asiel gebracht (als eigenaren niet langer thuiswerken).
(3) (Huisdieren zorgen voor een) laatste contact met de natuur.	(6) een van de volgende: – verveling / doelloos bestaan – (De dieren) gaan zich vervelen / hebben een doelloos bestaan / hebben weinig anders te doen dan wachten.

Opmerking

Antwoord 2 en 3 mogen ook in omgekeerde volgorde staan, evenals antwoord 5 en 6.

indien vier elementen juist	3
indien drie elementen juist	2
indien twee elementen juist	1
indien minder dan twee elementen juist	0

Beoordeel de spelling.

10 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

(de voorspelling) dat huisdieren niets anders te doen hebben dan wachten tot hun baas thuiskomt / dat huisdieren eenzaam thuiszitten (nu hun baasjes weer aan het werk zijn / niet langer thuiswerken)

Beoordeel de spelling.

11 C	2
-------------	----------

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Deel 2

Tekst 2 Waarom zijn juist vrouwelijke thrillerschrijvers zo succesvol?

12 B 1

13 maximumscore 3

(1a-1b-1c) (boeken):

drie van de volgende:

- “oestrokeenthriller” (regel 30)
- “leeft bij de gratie van het cliché” (regels 33-34)
- “(veel) vertrutting in het genre (heeft opgeleverd)” (regels 37-38)
- “(zijn) te soft” (regels 51-52)
- “te commercieel” (regel 52)

(2a-2b-2c) (schrijvers):

drie van de volgende:

- “(veel) vertrutting in het genre (heeft opgeleverd)” (regels 37-38)
- “(Ze) staan niet aan de top omdat ze de beste thrillers schrijven, maar omdat ze sterke uitgevers hebben (met veel marketingpower)” (regels 38-42)
- “(zijn) een bedreiging” (regel 50)
- “geen échte thrillerschrijvers” (regels 50-51)
- “(zijn) te soft” (regels 51-52)
- “te commercieel” (regel 52)

indien zes elementen juist 3

indien vijf of vier elementen juist 2

indien drie elementen juist 1

indien minder dan drie elementen juist 0

Opmerking

Elk citaat mag maximaal één keer genoemd worden (dus óf bij 1a-1b-1c, óf bij 2a-2b-2c).

14 maximumscore 2

twee van de volgende:

- “(deze) thrillers van vrouwelijke hand” (regels 53-54)
- “(de) psychologische thriller” (regel 90)
- “*Domestic noir*” (regel 96)

Niet goed:

“het genre” (regels 56-57 en 60)

per juist element 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
een van de volgende:

- (Dit komt door) jaloezie (van de oude garde Nederlandse thrillerschrijvers).
- Thrillers moesten door mannen geschreven worden.

Niet goed (vanwege het ontbreken van het historisch perspectief):
Thrillers moeten door mannen geschreven worden.

Beoordeel de spelling.

16 maximumscore 1

alinea 7

17 maximumscore 1

alinea 14

18 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
een van de volgende:

- De uitspraken worden niet/onvoldoende ondersteund met bewijzen/argumenten.
- Het is onduidelijk of de uitspraken volledig zijn geciteerd (waardoor voldoende ondersteuning/argumentatie ontbreekt).
- Er is sprake van een overhaaste generalisatie.

Beoordeel de spelling.

19 maximumscore 2

- 1 negatief
- 2 genuanceerd
- 3 positief
- 4 positief

indien vier elementen juist	2
indien drie elementen juist	1
indien minder dan drie elementen juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 4

De kern van een goed antwoord is:
vier van de volgende:

- Ze worden door veel lezers/experts gewaardeerd / door veel vrouwen gelezen.
- Ze worden goed verkocht / domineren de top tien van de Nederlandse thrillers / kunnen het Nederlandse boekenvak redden.
- Ze / Boeken (in het *domestic noir*-genre) zijn geloofwaardig(er) / kunnen goed/beter over angstgevoelens/gevaar schrijven.
- Ze behandelen actuele/herkenbare kwesties (waar vrouwen mee worstelen). / Misdaad is voor vrouwen vaak persoonlijk.
- Ze beschrijven situaties waarin de hoofdpersonages loskomen uit moeilijke situaties / hun manier van leven veranderen.
- Thrillers (en dus ook vrouwelijke thrillers) zijn lastig(er) te schrijven.

per juist benoemd element

1

*Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

24 maximumscore 2

- 1 juist
- 2 juist
- 3 onjuist
- 4 onjuist

indien vier elementen juist

2

indien drie elementen juist

1

indien minder dan drie elementen juist

0

25 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
een van de volgende:

- (1) wel, want (2) de thriller is het meest gelezen genre / hoort bij de meest gelezen spannende fictie(boeken).
- (1) niet, want (2) bron 1 zegt niets over verkoopcijfers / zegt niets over de nationaliteit van de schrijvers.
- (1) niet, want (2) uit bron 1 kun je niet afleiden of de boeken (door lezers) zijn gekocht (of geleend).

Opmerking

Aan antwoorden die onvoldoende specifiek zijn, dient geen scorepunt te worden toegekend. Denk hierbij aan antwoorden als 'Wel, want dat staat in bron 1' of 'Niet, want dat staat niet in bron 1'.

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
een van de volgende:

- (1) niet, want (2) uit bron 1 blijkt niet dat vrouwen (veel) vaker thrillers lezen dan mannen.
- (1) niet, want (2) bron 1 geeft geen informatie over leeftijden (van de lezers).
- (1) niet, want (2) uit bron 1 kun je niet afleiden of de boeken (door lezers) zijn gekocht (of geleend).

Opmerking

Aan antwoorden die onvoldoende specifiek zijn, dient geen scorepunt te worden toegekend. Denk hierbij aan antwoorden als ‘Wel, want dat staat in bron 1’ of ‘Niet, want dat staat niet in bron 1’.

Beoordeel de spelling.

Deel 3

Tekst 3 Knoop eens een gesprek aan met iemand met wie u niets deelt

27 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
twee van de volgende:

- “Woorden en zinnen die worden uitgewisseld” (regels 5-6)
- “praten” (regel 8)
- “Het gesprek” (regel 17) / “(het) gesprek” (regels 24-25)
- “(onze) conversaties” (regels 21-22)

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als beide elementen juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:
drie van de volgende:

- (we hebben) interesse in elkaar
- (het hoort bij ons / het is onderdeel van ons) werk
- (gesprekken voeren is een wezenlijk) onderdeel van wie we zijn
- (gezamenlijke) verveling
- (het) deel uitmaken van een sociale omgeving
- (het is een) erkenning van het deel uitmaken van een sociale omgeving

per juist element

1

Beoordeel de spelling.

29 maximumscore 1

“(elk zintuiglijk) contact met zijn omgeving” (regels 49-50)

30 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:
twee van de volgende:

- We/mensen worden beter in het voeren van gesprekken.
- We/mensen leren confrontaties met elkaar aan te gaan.
- We/mensen behouden het vermogen om naar elkaar te luisteren.
- We zijn niet langer individuen.

per juist element

1

Opmerkingen

- *Voor toekenning van het scorepunt moet het antwoord zijn geformuleerd als voordeel.*
- *Antwoorden mogen ook worden gegeven in enkelvoud (bijvoorbeeld ‘Je leert ...’).*

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

31 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- (je moet) elkaar in het echt spreken / in het echt ontmoeten 1
- (je moet) naar elkaar (kunnen) luisteren 1

Niet goed:

een antwoord waarin omgevingsvoorwaarden voor het gesprek worden genoemd en geen kenmerken van het gesprek (bijvoorbeeld een kop koffie, zonder afleidende apparaten)

Beoordeel de spelling.

32 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

- (1) positief bedoeld, want hiermee bedoelt de auteur
(2) live gesprekken / gesprekken in het echt.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als beide elementen juist zijn.

Beoordeel de spelling.

33 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Er is minder/geen menselijk contact (want er is geen aanspreekpunt meer).

Beoordeel de spelling.

34 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- Je hebt / Er ontstaat sneller een spontane/toevallige dialoog (met onbekenden). 1
- Je houdt/hebt echt/zintuigelijk contact. / Je hebt contact met je omgeving. / Je hoeft niet (steeds) door een irritante waas heen te praten (als je praat tegen iemand die op zijn telefoon zit). 1
- Je wordt geconfronteerd met de wereld van anderen. 1

Maximumlengte van het antwoord: 40 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

35 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
een van de volgende:

- Je kunt niet alle gesprekken in het echt voeren.
- In het echt durf je niet altijd open te zijn.

Beoordeel de spelling en grammatica.

36 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
twee van de volgende:

- Appen verdiept relaties.
- Appen biedt sociale lijm.
- Appen kan nog wel als spanning en emoties rijzen (terwijl echte gesprekken stranden).

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als beide elementen juist zijn.

Beoordeel de spelling en grammatica.

37 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
onbedoelde intonaties / koude lichaamshoudingen / non-verbale
communicatie / praten over koetjes en kalfjes

Beoordeel de spelling.

38 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:
een van de volgende:

- In sommige situaties kun je elkaar niet in het echt ontmoeten (door omstandigheden zoals afstand/corona).
- Voor sommige mensen / Voor personen met een mentale/fysieke beperking is appen / digitale communicatie (juist) een verademing / (juist) een van de weinige mogelijkheden tot (zinnig) sociaal contact / is echt contact niet mogelijk.
- In sommige situaties is digitale communicatie (juist) beter (mogelijk) (dan echt contact).

Beoordeel de spelling en grammatica.

39 C

1

Incorrect taalgebruik

40 Regeling met betrekking tot incorrect taalgebruik in de antwoorden op open vragen

Voor incorrect taalgebruik worden maximaal vier scorepunten in mindering gebracht. Hierbij dient de volgende aftrekregeling te worden gehanteerd:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Zie Vakspecifieke regel 1 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 23 juni.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Mirjam Janssen, de Volkskrant, 10 mei 2021
tekstfragment 1	RTL Nieuws, 14 juni 2022
tekstfragment 2	Robbert Blokland, www.nu.nl , 4 oktober 2021
tekst 2	Anna van den Breemer, de Volkskrant, 4 februari 2023
bron 1	Serena Frijters, de Volkskrant, 15 maart 2024
tekst 3	Emma Bruns, NRC, 11 augustus 2023
tekstfragment 3	Fleur Jongepier, NRC, 27 augustus 2021